

Az emlékezés csomói

„A legkisebb cselekedet is érhet többet a leghosszabb szónoklatnál!”

Kompetenciaterület:

Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

9. évfolyam

Programcsomag:

Polgár a demokráciában

A modul szerzője: Bányai László

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	14-15 évesek
Ajánlott időkeret	3 × 45 perc tanórai keretben, a többi (legalább 3× 45 perc) tanítási órán kívül
A modul célja	Emlékezés a 2001. szeptember 11-i New York-i terrortámadás eseményeire.
A modul témái, tartalma	Témák: Kapcsolatok – szolidaritás, felelősség; konfliktusok – terrorizmus Tartalom: Megemlékezés és ismeretszerzés egy internetes projekt keretében.
Megelőző tapasztalat	Számítógép, internet és levelezőrendszer használata
Ajánlott továbbhaladási irány	A szeptember 11-i események következményeinek, nemzetközi hatásának számbavétele
A kompetenciafejlesztés fókuszai	A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: információkezelés, kreativitás
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Ember és társadalom Tantárgyakhoz: történelem; társadalomismeret Modulokhoz: Szemet szemért
Támogató rendszer	A projekt bemutatásáról szóló tanári melléklet javaslatai

Módszertani ajánlás

A modul feldolgozása a projektmódszer alkalmazásával történik. Ennek lényege, hogy a tanulók a tervezéstől az értékelésig aktív részesei, alakítói a folyamatnak. A módszerről tájékoztatás található a P1 mellékletben. A projektmódszer természetéből adódik, hogy nem csupán tanórák keretében zajlik, és nem feltétlenül kapcsolódik egy meghatározott tantárgyhoz.

A modulleírást tartalmazó táblázatban csupán a projektnek azon részleteit tudjuk feltüntetni, és csupán azokhoz tudunk időkeretet rendelni, amelyek a tervezéshez és az értékeléshez kapcsolódnak. Mivel a folyamat egésze az adott tanulók bevonásával készült tervek szerint alakul, itt csupán javaslatok és nem kötelezőnek tekinthető megoldási ötletek adhatók. Ennek megfelelően a táblázatban csupán három tanórányi tevékenységet tüntetünk fel. A projekt többi része (idő- és munkabeosztás, a konkrétan megvalósítandó tevékenység stb.) a tanítási órán kívüli időben, és minden esetben egyedi módon történik.

A modul legfontosabb technikai segédeszköze a számítógép és az internet, valamint egy kialakítandó és folyamatosan feltöltendő webfelület és levelezőrendszer. Ezek használata speciális szaktudást és megfelelő technikai eszközrendszert igényel. Ezért a

modul csak olyan környezetben valósítható meg, ahol ezek a feltételek rendelkezésre állnak, és a bekapcsolódó tanulók is megfelelően tudják használni az eszközöket. Célszerű együttműködő partnernek megnyerni a számítástechnika tanárt és/vagy az iskolában működő rendszergazdát, hogy technikai tanácsadói minőségben a projektfeladat végrehajtásának teljes idejében segítse a munkát.

A megvalósításhoz elengedhetetlen feltétel az angol nyelvtudás, hiszen az angol nyelvvel lehet a legtöbb külföldi diákkal kapcsolatba lépni, és a New York-i partnerek esetében is ez a nyelv kézenfekvő. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy menetközben más idegen nyelvek ne lehetnének használhatóak. Amennyiben vannak az osztályban olyan gyerekek, akik jól beszélnek egy másik nyelvet (franciát, spanyolt, olaszt), akkor elképzelhető, hogy egyes érintett országok iskoláinak tanulóival saját anyanyelvükön tartsák a kapcsolatot. Az angolt mint közvetítő nyelvet azonban semmiképpen nem lehet figyelmen kívül hagyni, minden esetben szükség van arra, hogy a lényeges információkat angol nyelvre (is) lefordítsák.

Az első teendő, hogy a gyerekek érdeklődését felkeltsük a téma iránt (ez történhet tanári előadással, képek, videofelvétel kivételével). A projekt módszer alkalmazása ugyanis elképzelhetetlen a gyerekek motiváltsága, aktív együttműködése nélkül. A javaslat a virtuális kötél csomóival, amire a modul címe is utal, csak egy lehetőség. Elképzelhető, hogy a tanulók más ötletekkel fognak előállni. Minden ötlet elfogadható abban az esetben, ha a megvalósítás módja is világossá válik, és a tervezett tevékenységeknek vannak felelősei, illetve felkészült végrehajtói. A tervezési szakasz nagyon lényeges, tulajdonképpen ezen múlik a tevékenység sikere.

A tanár kijelöli a projektfeladat stabil pontjait. Ezek:

- a projekt témája: emlékezés a szeptember 11-i terrorcselekményre
- a témaválasztás indoklása (a világ nyilvánossága előtt lejátszódó, korszakhatárt jelentő esemény, nemzetközi következményekkel jár stb.)
- a projekt célja: más országok tanulóival közösen olyan CD-re menthető összeállítást készíteni, amely elhelyezhető a New York-i hivatalos megemlékezés helyén
- a projekt megvalósításának határideje: a legközelebbi emléknapra (szeptember 11-re) a CD lehessen már a helyszínen.

Időt kell hagyni a gyerekek ötleteinek összegyűjtésére. Erre az ötletroham (brainstorming) a legalkalmasabb forma. A felmerülő ötleteket azután strukturálni kell, kiválogatni a megvalósítható elemeket, és ezek felhasználásával elkészíteni a projekt pontos és részletes tervét.

Létrehozzuk az osztályon belül azt a szervezetet, amely a folyamatot kézben tartja, folyamatosan kontrollálja (határidő betartása, a tevékenység minősége, a váratlan eseményekre történő reagálás stb.). Ennek a szervezetnek a tanár felelőse, de nem feltétlenül vezetője. Szerencsés, ha a társai bizalmát élvező, a feladatra alkalmas diák vállalja a folyamat irányítását, természetesen legalább két társa (helyettese) segítségével. Ők tartják a közvetlen kapcsolatot a részfeladatok felelőseivel.

Először a folyamat kulcspontjait határozzuk meg, ezekhez rendeljük minden esetben a konkrét tevékenységeket, ezek ütemezését, végrehajtóit (egyén, pár vagy csoport) és személyi felelősét.

Számba vesszük, hogy milyen feltételek szükségesek a feladatok megvalósításához. Mindenképpen maradjunk a realitások talaján, hiszen a feladathoz külön anyagi eszközök nem állnak rendelkezésre.

Még a tervezés szakaszában meghatározzuk a sikeresség ismérveit. Tehát azt, hogy mi jelzi majd konkrétan a projekt sikerét. (Javaslat a P7 mellékletben található.) Természetesen a kritériumok listája bővíthető, módosítható. Arra kell törekedni, hogy konkrét, teljesíthető és számon kérhető ismérveket soroljunk fel.

Az értékelést a tanulók az így meghatározott sikerkritériumok alapján fogják majd elvégezni. A szervezet kialakítása, a munkafolyamat tervezése, a sikerkritériumok meghatározása minden ponton a tanulókkal közösen történjék. A tanár felkészül a konkrét javaslatok megtételére, s ha a tanulók ehhez hozzáfűzik véleményüket, módosíthatják, kiegészíthetik az eredeti javaslatot, sőt hozhatnak ellenjavaslatokat is. Lényeges, hogy minden pontban megegyezésre jussanak.

A tanár semmi szín alatt nem élhet hatalmi eszközökkel, mert ezzel a projektmunka lényege vész el. Ugyanakkor nem számíthatunk eredményes munkára, ha a tanárnak nincsenek határozott elképzelései az elérendő célról és a megvalósítás módjáról. A tanulókkal való együttműködés és a tanulók közötti együttműködés feltételeinek biztosításáért ő a felelős. Fel kell ismernie, hogy mikor és milyen módon szükséges beavatkoznia annak érdekében, hogy a folyamat megvalósuljon.

A projekt legfontosabb hozadéka nem a megvalósult produktum, hanem az ahhoz vezető úton szerzett tapasztalatok minősége, a szociális tanulás lehetősége.

A modul mellékletei

Tanári segédletek

P1 – Háttérolvasmány a projektmódszerről

P2 – Terrortámadás az USA ellen (a D1 melléklet anyag poszteren vagy írásvetítő fólián)

P3 – Háttérolvasmányok a terrortámadás következményeiről

P4 – A tervezett projekt bemutatása (poszteren vagy írásvetítő fólián)

P5 – Javaslatok a projekt megvalósítására (ennek alapján készíthető el a tanulói segédlet)

P6 – Javaslat a csoportalakításra, munkamegosztásra (ennek alapján, a tanulók ötleteit is hasznosítva készíthető el a tanulói segédlet)

P7 – Javasolt sikerkritériumok (a projektvezetőséggel egyeztetve ennek alapján készíthető el a tanulói segédlet)

Tanulói segédletek

D1 – Terrortámadás az USA ellen (az események leírása)

Valamennyi tanulónak szükséges.

D2 – A csoportok munkaterve

Munkacsoportonként 1 példány szükséges.

D3 – Csoportértékelő lap

D4 – Projektértékelő lap (a sikerkritériumok, vagyis az eredményesség ismérvei szerint)

Valamennyi tanulónak szükséges.